

VILDANDEN



**AV HENRIK
IBSEN**

**MALMÖ
STADSTEATER**



BASHKIM NEZIRAJ



**JOHANNES
WANSELOW**



KARIN LITHMAN



IDA KNAPP DROUGGE



**FREDRIK
GUNNARSON**



HENRIK SVALANDER



SUSANNE KARLSSON

PREMIÄR PÅ INTIMAN 1 MARS 2025

ORIGINALTEXT Henrik Ibsen
FÖRLAG Suhrkamp Verlag (Rainald Goetz)
TEXTER Rainald Goetz
BEARBETNING Malte Ubenauf
ÖVERSÄTTNING Nina Katarina Karlsson

KONSTNÄRLIGT TEAM

REGI Stefan Pucher
SCENOGRAFI Nina Peller
KOSTYM Annabelle Witt
KOMPOSITION OCH LJUD
Christopher Uhe
VIDEO Ute Schall och Hannes Francke
LJUS Stuart Bailes
MASK Josefine Larsen
DRAMATURGI Anton Elmgren

I ROLLERNA

GREGERS/WERLE – Bashkim Neziraj
HJALMAR – Johannes Wanselow
GINA – Karin Lithman
HEDVIG – Ida Knapp Drougge
EKDAL – Fredrik Gunnarson
RELLING – Henrik Svalander
MOLVIK – Susanne Karlsson





IBSEN. IS. FUNNY.

Intervju med regissör Stefan Pucher

Det här är den andra Ibsen-uppsättningen du gör här på Malmö Stadsteater. Vad fick dig att vilja återvända till oss och till Ibsens värld?

– Efter *Borkmania* hade jag en längtan efter att komma hit igen och arbeta mer som jag vanligtvis gör i Tyskland, med både teater och film samtidigt. Och Ibsen är intressant för att han är en så stark observatör av människan, både de det fula och det fina, och hennes små lögner och brister. Och den blicken är skoningslös men den är också kärleksfull. Han älskar oss människor samtidigt som han skärskådar oss.

Vad intresserar dig med *Vildanden*?

– För mig handlar *Vildanden* mycket om förlust. Den här familjen som fallit ekonomiskt och statusmässigt, och det de försöker göra är att skapa en alternativ verklighet. Det de skapat uppe på vinden går att likna med en virtuell verklighet. Som i Spielberg-filmen *Ready Player One* eller nåt. De flyr in i eskapism och stänger ute verkligheten. Och jag kanske är gammalmodig som pratar om klass, men här har du en man från en högre klass som kommer in i deras värld och anser sig ha en massa "goda råd" till dem. Och som många gånger när överklassen ska ge utsatta människor "goda råd" så leder det till deras förstörelse. Så det finns mycket intressant i den här pjäsen, och mycket jag först upptäckte nu när vi började arbeta med den.

Dramatiker Malte Ubenauf som bearbetat *Vildanden* för den här uppsättningen har också fört in texter av den tyske författaren Rainald Goetz. Vad tillför Goetz texter?

– För mig skapas alla uppsättningar först när man börjar repetera med skådespelarna och blandningen av Ibsens *Vildanden* och Rainald Goetz texter har varit en sådan sak jag inte visste var det skulle leda innan vi började repa. Men det tillför något som är bortom intrig och handling. De är uppbrutna och fragmentariska, precis som karaktärernas inre.

Du brukar insistera på att Ibsen är rolig. Vad anser du är roligt med *Vildanden*?

– När någon säger något utan att ha någon som helst idé om hur mottagaren kommer tolka det. Huruvida mottagaren kommer se igenom lögnen eller läsa mellan raderna. För mig är Hjalmar en Homer Simpson-figur, han är helt omedveten om hur patetisk han och hans drömmar om sin stora uppfinning framstår. Han och hans familj spelar upp en föreställning både för varandra och för andra, men de, och framför allt Hjalmar, är hopplöst omedvetna om hur genomskådlig föreställningen är. Och i det finns det något som både är komiskt och tragiskt samtidigt.

ANTON ELMGREN
Dramaturg







HENRIK IBSEN – DRAMATIKENS BANBRYTARE

En av världens största dramatiker
Henrik Ibsen, född 1828 i Skien, Norge, räknas som en av världens största dramatiker och en banbrytare inom teatern. Han lade grunden för det moderna dramat med sina skarpa analyser av samtidens sociala och moraliska frågor. Under sin livstid uppfördes hans pjäser på scener runt om i Europa, och han är än idag, vid sidan av Shakespeare, en av de mest spelade dramatiker i världen.

Exil och internationellt perspektiv
Ibsen var missnöjd med kulturklimatet i Norge och valde därför att leva större delen av sitt vuxna liv i exil, framför allt i Italien och Tyskland. Han lämnade Norge 1864 och återvände först 27 år senare. Hans exil var dock inte en flykt undan sitt hemland, utan snarare ett sätt att frigöra sig från de sociala och konstnärliga begränsningar han upplevde där.

Den litterära banan tar form
Hans litterära bana inleddes med dramat *Catilina* (1850), som skrevs medan han förberedde sig för sin studentexamen. Trots att pjäsen aldrig spelades, banade den väg för hans framtida författarskap. Tidiga verk publicerades ofta som läsdramer och sattes inte upp på

teaterscenen. Det historiska dramat *Kongsemnene* (1863) räknas som hans första stora framgång och markerade starten på en serie inflytelserika verk, däribland de idédrivna pjäserna *Brand* (1866) och *Peer Gynt* (1866). Dessa verk gjorde Ibsen snabbt till en av Skandinavien mest omtalade författare.

Samhällskritik och debatt
Ibsens pjäser präglades av hans vilja att ifrågasätta samhällets normer och utmana invanda strukturer. Hans realistiska samtidsdramer är kända för att "sätta problem under debatt". *Samfundets støtter* (1877) väckte stor uppmärksamhet genom att exponera dubbelmoral och hyckleri, medan *Et dukkehjem* (1879) skapade internationell debatt genom att ifrågasätta kvinnans roll och frihet inom äktenskapet. *John Gabriel Borkman* (1896) är en av hans sista realistiska pjäser och belyser mänskliga ambitioner och förlustens pris.

Kvinnliga karaktärer och inre konflikter
Många av Ibsens verk lyfter fram kvinnliga huvudkaraktärer och deras inre konflikter. Bland dessa märks *Gengangere* (1881), som belyser familjehemligheter och socialt stigma, *Rosmersholm* (1886), en pjäs om

Porträtt: Henrik Olrik



moraliska val, *Fruen fra havet* (1888), som utforskar frihet och skyldigheter, och den psykologiska klassikern *Hedda Gabler* (1890), där en komplex och motsägelsefull kvinna står i centrum.

Från realism till symbolism
Utöver sina realistiska dramer skrev Ibsen också symbolistiska pjäser, däribland den banbrytande *Vildanden* (1884). I detta verk utforskas livslögnernas destruktiva kraft och deras inverkan på familjen, ett tema som gör pjäsen tidlös och universell. Genom sitt symboliska uttryck och suggestiva bildspråk skildrar Ibsen de djupare, ofta omedvetna, krafter som styr människors liv.

Ett arv som lever vidare
När han 1891 slutligen återvände till Norge var han en erkänd och hyllad

dramatiker, men han hade svårt att anpassa sig till det norska kulturlivet igen. Han bosatte sig i Kristiania (nuvarande Oslo), där han levde sina sista år fram till sin död 1906. Trots att han var tillbaka i sitt hemland förblev han i mångt och mycket en världsborgare, en författare vars tankar och teman sträckte sig långt bortom Norges gränser.

Henrik Ibsens inflytande på teaterhistorien är enastående. Hans verk fortsätter att inspirera och utmana både publik och konstnärer, och hans idéer om individens och samhällets dynamik är lika aktuella idag som under hans egen tid.

CARIN HEBELIUS,
programredaktör





**"TAR NI LIVSLÖGNEN FRÅN EN
GENOMSNITTSMÄNNISKA SÅ
TAR NI LYCKAN FRÅN HONOM
PÅ SAMMA GÅNG."**





SUFFLÖR & PRODUKTIONSASSISTENT

Ellen Nilsson, Klara Jutterdal

INSPICIENT Josefin Beischer

PRODUCENT Isabella Posse Boquist

SCENMÄSTARE OCH KAMERAOPERATÖR

Oscar Steen

SCENMÄSTARE Kalle Magnusson

LJUSTEKNIKER Sara Hansson, Marcus Philippe Gustafsson

LJUDTEKNIKER Harald Gagge

VIDEOTEKNIKER Jimmy Nilsson, Magnus Lewrén, John Conlon, Stefan Stanišić

REKVISITÖR Ulrika Fredriksson

KOSTYMKOORDINATOR Anja Svärd

SKRÄDDERI Anja Svärd, Max Osvald Denizou, Anna Johansson, Ellen Kowka, Paola Billberg Johansson

PRAKTIKANT Johanna David

MASKÖR Josefine Larsen

KOSTYMTEKNIKER Jessica Kiaer, Ellen Kowka

SCENOGRAFISK PROJEKTLEDARE Anna Jönsson

KONSTRUKTÖR OCH TEKNISK PLANERARE

Dan Sörensen

DEKORMÄSTARE Agneta Persson

VERKSTADSMÄSTARE Mats Ernst

TAPETSERI Ida Enebro

SNICKERI Otto von Der Marwitz

SMEDJA Oliver Dagher

DEKORATELJÉCHEF Patrik Becker

MARKNADSKOORDINATOR &

PROGRAMREDAKTÖR Carin Hebelius

FÖRESTÄLLNINGSFOTOGRAF Emmalisa Pauly

PORTRÄITFOTOGRAF Johan Sundell

PROGRAMLAYOUT Isabel de Jounge

TRYCK Exakta Print AB

CHEFSPRODUCENT Lisa Ericstam

TEKNISK CHEF Daniel Bexell

CHEF KOSTYM- OCH MASKAVDELNINGEN

Paola Billberg Johansson

FASTIGHET & TRANSPORT Anders Blomquist

LJUSANSVARIG Stuart Bailes

STÄDLEDARE Rinna Löfgren

EKONOMICHEF Anette Zetterlund

CHEFSASSISTENT Josefin Beischer

TEATERCHEF OCH ANSVARIG UTGIVARE

Petra Brylander

FOTOGRAFERING OCH LJUDUPPTAGNING ÄR AV UPPHOVSRÄTTSLIGA SKÅL EJ TILLÅTEN. VAR VÄNLIG STÄNG AV MOBILTELEFONEN.

Malmö Stadsteaters verksamhet finansieras i huvudsak med bidrag från Malmö Stad och Region Skåne (inkl Staten via kultursamverkansmodellen).

Scanna QR-koden för att dela med dig av dina tankar om föreställningen i vår publikenkät.





MALMÖSTADSTEATER.SE